

Vergeblicher sowjetischer Ansturm gegen den deutschen Abwehrwall

Durchgestossene feindliche Gruppen vernichtet — Erfolgreiche britische Angriffe auf deutsche Stellungen bei Salerno

Aus dem Führer-Hauptquartier, 20. Sept. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Gegen unsere Front vom Asowschen Meer bis nördlich Smolensk führte der Feind heftige Angriffe, die von unseren Truppen zusammen mit starken Verbänden der Luftwaffe abgeschlagen oder aufgefangen wurden. Dabei gelang es mehreren durchgestossenen feindlichen Kampfgruppen durch sofort eingesetzte Gegenangriffe zu vernichten.

Von der übrigen Ostfront wird nur lebhafte örtliche Kampfaktivität gemeldet. Im Raum von Salerno griffen britische Kräfte unsere Stellungen vergeblich an. Weiter östlich folgt der Feind unseren Bewegungen nur zögernd. Vor der Küste wurde ein feindliches Schnellboot durch Flakfeuer versenkt. Jagd- und

Schnellkampfflugzeuge vernichteten 24 feindliche Flugzeuge.

Deutsche Truppen haben die Insel Sardinien befehlsmäßig und vom Feinde ungestört geräumt. Nur Truppen des Verräters Badoglio folgten in respektvoller Entfernung den Bewegungen der eigenen Abteilungen. Erst gegen die allerletzten Nachhutgruppen wagten sie vereinzelt das Feuer zu eröffnen.

Eine kleine Einheit der Kriegsmarine besetzte vor einigen Tagen im entschlossenen Zuspäcken einen adriatischen Hafen, stellte dort ein grösseres Anzahn von Kriegs- und Handelschiffen sicher und nahm 4000 Soldaten des Badoglioheeres mit ren Stabsoffizieren und mehreren höheren Stabsbefehlshabern gefangen. In der Zitadelle der Stadt wurden grosse Waffen- und Munitionsbestände erbeutet.

Sovjeti se zamen zaganjajo v trdne nemške obrambne postojanke

Sovražne skupine, ki so se prebile, so bile uničene — Neuspešni angleški napadi na nemške postojanke pri Salerno

Is Führer-Jewega glavnega štana, 20. sept. Nemsko vrhovno poveljstvo objavlja:

Proti naši bojni črti od Azovskega morja do severno od Smolenska je sovražnik izvedel silne napade, ki so jih naše čete skupno s močnimi oddelki letalskega odbila ali prestregle. Pri tem se je posrečilo a takoj uvedenimi protinapadi uničiti več sovražnih bojnih skupin, ki so se prebile.

Z ostalega vzhodnega bojišča poročajo samo o živahnem krajevnem bojnem delovanju.

Na področju pri Salerno so angleške čete zamen napadale naše postojanke. Da je proti vzhodu sledi sovražnik le oklevalje našim pokretom. Pred obalo je protiletalsko topništvo potopilo sovražni brzi

čoln. Lovska in hitra vojna letala so uničila 24 sovražnih letal.

Nemške čete so izpraznilo otok Sardinijo po izdanim povelju in nemoteno od sovražnika. Samo čete izdajale Badoglija so v splošni oddaljenosti sledile pokretom lastnih oddelkov. Šele proti prav zdajnim začetnicam so si upali posamič otvoriti ogenj.

Majhna enota vojne mornarice je pred nekaj dnevi s odločnim udarom zasedla neko luko ob Jadranu in zalela tam večje število vojnih in trgovskih ladij ter ušla 4000 vojakov Badoglijeve armade s vrhovnim poveljnikom in več višjimi stabinimi častniki. V mestu trdnjavi je bilo zaplenjenih mnogo zalog orožja in streliva.

FALLITI ATTACCHI BRITANNICI CONTRO POSIZIONI TEDESCHESSE PRESSO SALERNO

Dal Quartier generale del Führer 20 settembre. Il Comando Supremo delle Forze Armate comunica:

Contro il nostro fronte dal Mar d'Azov fino al nord di Smolensk il nemico portava forti attacchi che venivano respinti o trattiene dalle nostre truppe in unione a forti contingenti della Luftwaffe. Alle nostre truppe riusciva di distruggere mediante tempestivi contrattacchi alcuni gruppi nemici penetrati nelle nostre linee.

Dalle rimanenti parti del fronte si annunzia solamente vivace attività operativa locale.

Nel settore di Salerno forze britanniche attaccavano invano le nostre posizioni. Più ad oriente il nemico segue isolato i nostri movimenti. Davanti alla costa un Mas nemico veniva affondato dalla contraerea.

Vellivoli da caccia e rapidi distruggevano 24 aerei nemici.

Truppe tedesche hanno evacuato l'Isola di Sardegna secondo i piani prestabiliti. Solamente le truppe del traditore Badoglio seguivano a rispettabile distanza i movimenti dei singoli reparti. Appena contro le ultime retroguardie osavano singolarmente aprire il fuoco.

Una piccola unità della Marina da guerra occupava alcuni giorni fa con un deciso colpo di mano un porto adriatico e catturava una grande quantità di navi da guerra e commerciali, facevano prigionieri 4000 soldati dell'Esercito di Badoglio col Comandante in Capo e molti alti ufficiali dello Stato Maggiore. Nella cittadella della città veniva fatto bottino di grande quantità di armi e munizioni.

Boji pri Salerno - prvo pravo zavezniško srečanje z nemško vojno silo

Madrid, 21. sept. DNB. Španska javnost je zadnje vojaške dogodke v Italiji sprejela kot mojsrsko dopolnilo k političnemu udarcu, ki ga je Hitler zadal anglo-ameriškim silam. List »Informaciones« pravi: »Navzile upoštevanje vseh okoliščin ne bi bil nihče pričakoval, da bodo zavezniške čete na področju pri Salerno poražene. Zadnje ure so bile zelo hude. Nemške vojne sile, ki so razporejene v veliki razdalji ter jih preveva neprekosljiv bojni duh, so zavezniške prisilile k umiku. Konec teh bojev bo pokazal, kako smešna je vsaka misel na drugo bojišče. Bitka, ki divja med Salernom in Neapolim, se bliža koncu, in zavezniške čete so pri tem prvič naletele na nemške vojske, ki se toležejo z vso bojno silo.«

List »Pueblo« pa ugotavlja: »Odgovor nemških čet v Italiji jasno dokazuje, da se nemška vojska danes bori s isto gibčnostjo in bojno silo kakor na pohodu proti Poljski in Norveški.«

Madrid, 21. sept. DNB. Španske časopise razpravlja o nastopih nemške vojske in zavezniškov pri Salerno in pravi, da so Nemci s svojimi manevri pri Salerno dosegli velik vojaški uspeh. Nemci so mojsri naglih pokretov in udarnosti o pravem trenutku. Z boji pri Salerno so si pridobili dragocen čas, povrh pa Angležem in Amerikancem prizadejali težke izgube v orožju in moštvu.

General Raapke o skupni nalogi vojske v Sloveniji

V soboto, 18. septembra, je sprejel nemški poveljnik generalni major Raapke poročila fašističnega generala Niciasellija, ki je s tem svoje čete podredil nemškemu poveljstvu.

V govoru, prežetem s močnim vojaškim duhom, je poudaril generalni major Raapke brezpogovorno gotovost nemške zmage, ki je zagotovljena z nezmanjšano udarnostjo nemške vojske.

Sadov te zmage in bodočega miru morajo biti deležni vsi narodi v Evropi, kolikor so voljni, da po svojih možnostih sodelujejo v boju Nemčije za svobodo Evrope ali pa ga podpirajo.

O nalogah nemških in italijanskih čet glede slovenskega prebivalstva je general jasno poudaril, da je skupna naloga, napraviti najprej na tem področju mir in red ter s pristojnim slovenskim narodom živeti in vladati v najboljšem soglasju.

Vesti 21. septembra

Niti kak hotentotski poglavar bi si ne upal svojemu plemenu predložiti takih pogojev za mir, kakor jih je maršal Badoglio predložil 45 milijonskemu italijanskemu narodu, piše japonski list »Nippon Sangio« in pravi, da je Badoglio prepuštil vso južno Italijo nasprotniku v uničenje, potem pa pustil italijansko ljudstvo na cedilu, da bi rešil svoj kožo.

Vse italijansko premoženje v Združenih državah ostane nazvle v doli Badoglije vlade: zaplenjene do konca vojne, je povedal ameriški uradnik za zaseženo imetje nasprotnikov, Leo Crowley. Vrednost italijanskega zaseženega imetja v Združenih državah znaša 100 milijonov dolarjev. Amerikanci so zase zasedli tudi 1600 različnih italijanskih patentov.

Oddelke španskih lovskih letal na vzhodnem bojišču je v dveh mesecih dosegel 50 zmag. Nemški hitri čolni so se večeraj zjutraj spopadli z angleškimi hitrimi čolni blizu Yumidena. En angleški hitri čoln je bil zadet v sredo, več drugih pa je bilo poškodovanih. Angleži so se potem zavili v megle in odpluli proti zahodu.

Kmalu bo nastopil trenutek, ko bo indijska prostovoljska osvobodilna vojska prestopila mejo ter začela boj za osvoboditev Indije, je povedal voditelj indijskega osvobodilnega gibanja Candra Bose v Tokiu.

Angleški tisk je zelo nejevoljen nad novico o Mussolinijevi osvoboditvi. Listi dolže zavezniške, da so bili malomarni, da so se dali povleči za nos, da je zato odgovoren zlasti Badoglio, in da ta dogodek dokazuje, kako so Nemci še vedno sposobni presenetljivih nastopov in zaradi tega nevarni.

Japonska letala so večeraj napadla ameriške postojanke v Mundi na Novi Guineji ter povzročila hudo razdejavanje. Amerikanci pa so poskušali napasti pristanišče Hankov na Kitajskem, a so jih Japonci odbili, še preden so prileteli do cilja.

Ziviljenjska raven v Sovjetski Rusiji nikoli ni bila kdo ve kako visoka, zdaj pa je padla na izredno nizko stopnjo. Večina tistih ruskih dežela, kjer raste pšenica, je v nemških rokah. Sovjetska vlada si je docela na jasnem, da je prehranska stanika nevarna tudi v političnem oziru, piše ameriški tednik »Times«.

Zloglasni sovjetski judovski pisatelj in agitator Ilija Ehrenburg, je dal vsem Judom sveta oklic, naj vendar stopajo v zavezniško vojsko in naj dajo svoje življenje za zavezniško stvar. Ehrenburga so za to propagando porabili zaradi tega, ker se je doslej prijavilo za vojaško službo samo 18.000 Judov in 2000 Judinj.

volilno sleparijo in lov na glasove. Čeprav se je večina delavskega kongresa odločila zavzela za svojega tajnika, pa vendar ostane ravnanje Walterja Citrina zelo značilno. Po vsej verjetnosti bi človek dejal, da je bil Citrine zelo dobro poučen in da ni šele naslednji dan izvedel, da je postal žrtev napadnih informacij. Temu izgovoru v Moskvi ne verjamejo. Sovjeti so dobili v teh »nesporazumi« potrdilo za svojo nezavestnost, da se skuša Anglija na vsak način otresti odprta tako imenovanega drugega bojišča.

Stockholm, 21. septembra. DNB. V Londonu se opaža precejšen nemir glede položaja pri Salerno, poročila londonski dopisnik lista »Nya Dagligt Allehanda«. Nemški protinapadi naraščajo v moči in zagrojenosti. Boji se po ihti ne dajo primerjati niti z bitkami na Siciliji in v Tuniziji. Angleški in ameriški vojski so se venomer

spraševali: »Kakšno premirje naj bo to?« Londonski vojaški krogi tudi opozarjajo, naj nihče ne pričakuje novih izkrenj angleških in ameriških sil, ki so brez mornarice in letalstva nemogoča. Vse nade, ki jih je Badoglijeva izdaja rodila, so po trdem in zagrenem nemškem odporu splavale po vodi.

Primeri o junaštvu nemškega vojaka

Berlin, 21. sept. DNB. Na srednjem odseku vzhodnega bojišča se je te dni narednik Ferber prostovoljno priglasi, da hoče znova zavzeti opazovalno točko, ki jo je njegov pehotni vod malo prej zapustil. On je bil prvi pri sovražniku in je z ročnimi bombami ubil sedem boljševikov, ki so bili zasedli bunker na tem opazovališču. Potem je šel z avtomatsko pištolo na postojanko ter je od tam sam odbil več poskusov sovjetskih vojakov, da bi se mu približali, in je tako narednik lahko nemoteno vodil ogenj svoje pehote.

Ko je potem 50 sovjetskih vojakov to opazovališče, ki je bilo v varstvu žitnega polja, že nekaj ur spet napadlo, je skočil Ferber k topu, ki so ga bili medtem pripeljali tja, ter je z njim nad 30 sovjetov vrzel iz bojne vrste. Ko so potem tisto žitno polje čistili, je bil grenadir spet tisti, ki je bil prvi na svojem mestu. Pobil je vojske pri neki sovjetski strojnici in jo sam zaplenil, ne da bi se mu pri tem kaj hudega zgodilo. Nato se je spet priglasi prostovoljno ter pod hudim sovražniškim ognjem upostavlil zvezo s sosednjim vodom.

Pri neki drugi četi pehote in topništva na tem odseku je kaplar Debus odstranil nazivne silovitemu sovražniškovemu obstrelevanju močnej v telefonski napeljavi med opazovališčem in strelskimi jarki, pri čemer je bil štirikrat ranjen. Sam si je za silo obvezal rane, šel nato takoj spet na opazovališče, čeprav je vedel, da boljševiki skušajo vdreti tja. Prispel je v to opazovališče prav v trenutku, ko so prvi že poskakali v jarko. Z uspehom je sodeloval pri obrambi in je s tremi svojimi tovariši vztrajal toliko časa, dokler jim ni začelo primanjkovati streliva. Potem se je s svojo četo prebil ter vzel s seboj, čeprav je bil pri tem še petič ranjen, važno telefonsko napravo.

Berlin, 21. sept. DNB. Vod težko oborožene pehote nekega pehotnega polka, ki se vojskuje na srednjem odseku vzhodnega bojišča, je imel te dni hude obrambne boje z močnimi sovjetskimi pehotnimi in tankovskimi oddelki. Ker je narednik moral ostati na svojem opazovališču in zapovedovati

strelcem, je kaplar Otto Schmidt prevzel poleg svoje naloge še poveljstvo nad strelci v prvi bojni črti. Od treh strani so se Sovjeti približali na daljavo 300 metrov nemški strelski črti, ki so jo boljševiki močno obstreljevali. Kaplar je obranil mirno kri in je streljal vedno v najgostejše sovražniškov vrste ter uničil več njihovih skupin a težkim orožjem vred. Le 13 sovjetskim vojakom je uspelo, da so čez nepregledno ozemlje vdrli v nemško postojanko. Tedaj pa je nemški kaplar pritegnil posadko, ki je bila zaposlena pri topovih, ter v protinapadu te svoje pehote uničil sovjetske vojske, ki so bili vdrli.

Mussolini v Hitlerjevem glavnem stanu

Berlin, 21. septembra. DNB. Iz Hitlerjevega glavnega štana poročajo, da je Mussolini takoj po osvojitvi bil več dni na obisku pri Hitlerju v njegovem glavnem stanu.

Nemška in japonska izjava Boj do končne zmage

Berlin, 21. septembra. DNB. Nemška in japonska vlada sta objavili naslednjo skupno izjavo: Prelom prisrke, ki se je zagrešila vlada maršala Badoglija, je v nilemer ne tleče pogodbe o trojni zvezi, ki sletj ko prel neomejeno velja. Nemška in japonska vlada sta odločili nadaljevati vojno do končne zmage z vsemi sredstvi, ki jih imata na razpolago.

»Dolga je pot v Berlin...«

Stockholm, 21. sept. DNB. Angleški letalski minister sir Archibald Sinclair je svoje mnenje o bodočem poteku vojne podal z naslednjimi besedami: »Vojna v Evropi ne bo dobljena, dokler ne bodo angleško-ameriško-ruske čete korakale skozi Berlin. Toda pot do Berlina je dolga. Morali bomo podvojiti svoja prizadevanja, če bomo hoteli pomagati Kitajski in z Japonsko obračunati.«

General Franco o potrebi sloge za Španijo

San Sebastian, 20. sept. DNB. Pretekli ponedeljek so posebno slovesno proslavili osvoboditev San Sebastiana izpod boljševiške jarma. Na teh slovesnostih je bil navzoč tudi španski državni poglavar general Franco ter nekaj ministrov.

Po spominski svečanosti pred spomenikom Neznanega vojaka, katere so se udeležili tudi general Franco s svojim spremstvom, španski zunanji minister, vodstvo falangistične stranke, vse vodilne osebnosti kakor tudi oddelki vojske in falange, ki so stalno v San Sebastianu, je general Franco položil na spomenik lovorjev venec.

Franco je imel vojakom posadke v San Sebastianu govor o španskem prispevku k boju za osvoboditev Evrope. Dejal je, da je sedanjem rodu usoda naklonila težke dni in da se je Španija že od nekdaj borila za to, da bi bila velika. Omenjal je bojni pohod v Maroko, v katerem se je španska vojska

v boju preskušila. Ta vojna v Maroku je dala Španiji zbor častnikov in poveljnikov. Hude trenutke je preživela Španija, preden je prišlo do osvobodilne vojne, v kateri je tudi zmagala. Ta zmaga — je zmaga španskega naroda in njegove slepe in neomajne vre. Španska križarska vojna je združila vse Špance, povezala je med seboj ljudstvo in vojsko in ju navdala s sveto mislijo in enotnim naukom. »Moje vsakodnevno delo — je poudaril general Franco, »je v tem, da skušam Španijo zbuditi in jo zediniti. Španija mora biti strnjena celota. Ljudje in posamezne pokrajine nle več ne smejo biti med seboj ločene. Ta pot naše domovine mora biti jasna in jo moramo mi sami osvetliti.«

Na koncu svojih besedi je general Franco izrazil prepričanje, da si nihče ne bo drznil, pa naj svet doživi kakršne koli spremembe, motiti mir v Španiji in voljo španskega naroda, če bodo vojaki in civilisti stali tesno združeni drug ob drugem.

Grčija spoznava nemško prijateljstvo

Atene, 20. sept. DNB. Grško javno mnenje se danes bavi z nemškimi izjavami o stališču Nemčije do Grčije. Listi so v svojih komentarjih izraz globokega vtisa, ki ga je naredila ta izjava po vsej Grčiji. Tako piše n. pr. list »Vima«: »Čustva vodje velike Nemčije do Grčije so bila že dolgo znana. On je izkoristil vsako priložnost, da je dal izraziti tem čustvom in nobenega dvoma ni, da bodo vsi Grki odgovorili na ta čustva. — Vsak Grk ve dobro ceniti velike nemške žrtve za rešitev Evrope pred boljševizmom. Izjava, da bo Nemčija tudi v bodoče skrbela, da bo Grčija v bodočnosti dobila pripadajoče ji mesto v Evropi, je za vsakega Grka dragocena ter je zbu-

dila veliko veselje.« — Tudi drugi atenski listi so naglašali pomen nemške izjave ter omenjali mesečnjene simpatije med Nemci in Grki, ki so izraz spoštovanja in cenitve. Če je bila nekdo Grčija zibelka civilizacije, je danes Nemčija zaščitnica te civilizacije, katero hoče rešiti pred barbari.

Potek bojev na ruski fronti

Berlin, 21. septembra. DNB. Iz pooblaščenih vojaških krogov se je izvedelo, da Sovjeti hudo napadajo na južnem odseku, in sicer severno in zahodno od Desne, zapadno od Harkova in zahodno od Jelnje. Vsi ti napadi so bili odbiti ob velikih sovjetskih izgubah. V teh bojih so Nemci uničili 101 sovjetski tanki.

Nemško letalstvo je prestreglo večji sovjetski bombniški oddelke, ki je nameraval napasti letališče. Pri tem so Sovjeti izgubili osem letal, branilec nobenega.

Berlin, 21. septembra. DNB. Južno od Ladoškega jezera in pri Staraji Rusi je bilo zadnje dni le nekaj manjših spopadov. Sovjeti, ki so imeli prejšnje dni s svojimi množičnimi napadi velike izgube, so sedaj napadali le s posameznimi četami. Nemško težko topništvo je z uspehom bombardiralo industrijske naprave v Petrogradu in okolici. Na severnem delu bojišča so nemška letala ponovno napadla sovjetsko zaledje in so razbijala železniške postaje, vlake in vojaška taborišča.

Madrid, 21. septembra. DNB. Madridski časopisi razpravljajo o stanju na vzhodnem bojišču in ugotavljajo, da je nemška obrambna taktika zelo spretna in prožna in da je prišla nasprotnika, da je vrzel v boj vse rezerve in se pri tem močno izžrpal.

Spor med angleškimi in sovjetskimi delavci zaradi potegavščine o začetku drugega bojišča

Stockholm, 21. sept. DNB. Angleški delavski kongres je objavil svoj odgovor na novico, ki so jo razširili Sovjeti, da je glavni tajnik angleških strokovnih organizacij sir Walter Citrine s svojim govorom o drugem bojišču potegnil ves kongres za nos.

Sovjetska poročevalska agencija je v svojem poročilu iz Londona objavila sledeče: Citrine je povedal kongresu, da je oddelke ameriške mornarice pred Genovo in da potekajo veliki kombinirani nastopi na prostoru med Dunkerqueom in Boulogneom. In sicer pomorski boji in izkrcavanja. Ko je kongres ališal to novico, ki je angleško-ameriške vaje prikazovala kot pravi vojaški nastop, je nekaj poslancev sklenilo, da sedaj ni več nujno, da bi zahtevali odprtje drugega bojišča. Tako je padla v vodo spomenica, v kateri bi morali angleški delavci poudariti svojo zahtevo po drugem bojišču. Naslednjega dne je Citrin izjavil, »da je od več strani dobil netočna obvestila.«

Neki uradnik delavskega kongresa je skušal ta »nesporazum« razložiti in je dal zastopniku Reuterja še tole pojasnilo: »Obžalovati je treba, da je sovjetski tisk skoraj teden dni kasneje začel premelevati to pomoto. Sir Walter Citrine je dal delavskim poslancom obširno pojasnilo, in veliko bolje bi bilo, ako bi Sovjeti svoje bralce seznanjali z dejstvi in resnico, da je kongres, ko je dobil to pojasnilo, razen treh poslancev soglasno odobril zaupnico glavnemu svetu in glavnemu kongresnemu tajniku. Namigavanje, da je bilo glasovanje o drugem bojišču preprečeno z nečednimi sredstvi, je tako nepošteno, da se ga sploh ne splača razlagati ali izpodbijati.«

Zavoljo delavskega kongresa in posebno zaradi njegovega tajnika Citrina je med Angleži in Sovjeti nastal spor. Sovjetska skupina, ki je sprva močno pritiskala na ta kongres in je delala po navodilih Stalina, ne očita Citrinu nič drugega kakor

V Krški dolini red in mir

Prebivalstvo se je vrnilo v vasi in pričelo z rednim delom

St. Jernej, 19. septembra. Iz St. Jerneja nam poročajo, da sta po prihodnem nemških čet zavlada v vseh Krški dolini red in mir. Bataljoni slovenskih legionarjev so zasedli vse položaje od Mašeče vasi do Kostanjevice ter prodri s svojimi zbrašnimi skupinami iz St. Jerneja, Stopič, Bele cerkve, Mirne peči in Rakovnika daleč po dolini. Krški dolini so očistišeni komunistični tolpi, ki so na begu zapustile ogromno italijanskega streliva in orožja ter imele izredno hude krvave izgube. V St. Jerneju so komunistične tolpe izgubile vsa motorizirana sredstva, tako dva italijanska tanka, večji oklepni avtomobil z radio sprejemno in oddajno postajo ter več manjših italijanskih avtomobilov. Komunistične tolpe so se v paniki in zaradi stalnih zasledovanj letal razpršile v gorjanskih gozdovih ter begajo v neredu proti kočevskim gozdom, kjer je trenutno še vedno poveljstvo vsega komunističnega gibanja.

V Krško dolino in v vse kraje pod Gorjanci se vrača red. Stevilni mobiliziranci, ki so jih komunistični voditelji že v prvih bojih pošiljali v prve boje vrste, da so padli kot snopje, se vračajo iz gozdov v svoje vasi ter v svoje domove. V skoraj vseh vaseh so kmetje že pričeli iz rednim

delom. Od Kostanjevice, Prekopa, St. Jerneja, Brezovice tja do Bele cerkve in Ratozja in Novega mesta lahko vidijo na polju pridne kmetke ženo in dekleta ter starejše moške, kako pospravljajo jesenske pridelke, medtem ko so se njihovi sinovi pridružili slovenskim legionarjem ter čuvajo svojo vasi pred komunističnimi tolpmi.

Te dni bodo na Trški gori in v vseh dolenskih vinogradih pričeli s trgatvijo. Vinogradi pod Gorjanci bodo dali letos manj dobre kaplice, ker je grozdje zaradi pomanjkljivega škropljenja precej gnilo. Bolje obetajo vinogradi na levi strani Krke in zlasti na Trški gori.

Ker so letos v Krški dolini posejali izredno mnogo ajde, so imele čebele bogato pašo. Kmetje medu niso prodajali, ampak ga hranijo za domačo uporabo. Le tu pa tam lahko dobiš kak kilogram, ki ga ceniš po 60 lir.

Najsvetejše, ki so ga zaradi zadnjih dogodkov prenesli iz šentjernejške cerkve v Groblje, so spet prenesli nazaj. V St. Jerneju je sedaj spet redna služba božja.

Vsem svojem legionarjem iz že omenjenih krajev sporočamo, da so vse skupine imele le enega mrtvega ter 3 ranjene, ki so jih takoj odpeljali v krško bolnišnico.

Živilske nakaznice za oktober

V torek, 21. septembra, bodo raznašalec nesnega preskrbovalnega urada začeli dostavljati nakaznice za mesec oktober strankam kar po hišah in stanovanjih.

S posebnim poudarkom opozarjamo prebivalstvo, da je upravičen za dobivanje živilskih nakaznic samo on, ki se dejansko nahaja v Ljubljani. Tudi začasno odsotni nimajo pravice do živilske nakaznice, ter jo bodo dobili v uradu mestnega preskrbovalnega urada v I. nadstropju palače Bata, čim se vrnejo v Ljubljano. Še posebej pa opominjamo stranke, da so družinski glavarji ali člani družine, ki prevzame živilske nakaznice in potrdili njih prejem, popolnoma odgovorni, da so člani, za katere so prevzeli živilske nakaznice, dejansko v Ljubljani.

Obenem pa opozarjamo občinstvo na težke posledice, ki bodo zadelo vsakogar, kdor bi prevzel živilsko nakaznico za osebo, ki ni v Ljubljani. Za osebo, ki se ne nahaja v Ljubljani, mora družinski glavar ali on član družine, ki prevzame živilsko nakaznico, nakaznico odsotne osebe vrniti do stavljaju in to vpisati v zadevno rubriko seznama. Da je treba vsako vrnjeno nakaznico posebej vpisati, na to še posebej opozarjamo občinstvo, naj pri vračanju kart natančno preveri, da so vsake odgovorne za toliko kart, za kolikor je potrdil prejem. Če bi stranka živilsko nakaznico vrnila, a bi tega ne vpisala niti sama niti raznaša-

lec, je pač odgovorna za toliko nakaznic kot jih je v seznamu vpisanih.

Raznašalec so dobili nalog, naj izročijo živilske nakaznice samo članom družine, ne pa tudi drugim tujim osebam. Zato vabimo občinstvo, naj bo po 21. septembru vedno vsaj en član družine doma, dokler družina ne prevzame nakaznic.

Samel, ki niso člani družin ter imajo svoja samostojna stanovanja, naj napišejo na vrata stanovanja, kje so v službi ali kje jih je mogoče zanesljivo najti. Če tudi tam ne bodo dosegli, bodo raznašalec živilske nakaznice vrnil uradu, kjer jih bodo lahko dobili upravičenci sami.

Za informacijo sporočamo, da bodo živilske nakaznice dostavljene tako, da pridejo najprej na vrsto ulice z začetno črko A in tako dalje po abecednem redu.

Za slovo poletja — vihar

Včerajšnji dan je bil vremensko nekoliko čemernejši kot nedelja, ki je dosegla še primeren vročinski rekord. Bilo je oblačno in popoldne so začeli drveti od zapadne strani kopičasti sivkasto temni oblaki, ki so se podili prav nizko v višini okoli 800 m. Kmalu so začele padati prve deževne kaplje. Dežja pa je bilo razmeroma malo, ko so ljudje pričakovali silno ploho in strašen naliiv. Okoli 17 pa je zahrmel po barjanski ravnini silen vihar, ki je lomil vejce, v mestu pa je s streh metal opeke. Po cestah so se vili vrtni prahu in listja. Zavel je močan sever z brzino okoli 80 km na uro. Po silnem viharju je spet začelo lahno deževati med močnim gromom in treskom. Ob 18.30 pa se je začelo jasnit. Očak Krim je izgrabil sivkasto kapo, pokazal se je ves v svoji godni krasi. Sonce je zasijalo in poslalo od zapada svoje žarke proti Golovu, kjer se je kmalu pojavila krasna mavrica prav nad rudniško cerkvijo. Za slovo poletja smo torej včeraj lahko opazovali vse vremenske pojave in danes jutraj je postalo zelo hladno. Valovi silno gosta megla.

Iz Hrvaške

Največji ameriški hrvaški list »Domobran« prinaša na prvih straneh obširne vesti o priključitvi hrvaškega Primorja k Hrvatski. Naslovne strani prinašajo tudi Pavličeve slike in zahvalo, da je PoglavlNIK uspelo, da je uresničil davni sen slehernega dobrega Hrvata. Razen »Domobran« prinašajo take primerne članke tudi ostali hrvaški listi, ki izhajajo v Ameriki. Preteklo nedeljo se je vrnilo v Zagreb čez 3000 Hrvatov, ki so se vrnili iz italijanskih koncentracijskih taborišč.

Kupite knjigo »MARTIN KRPA«

Skrivnosti z nevidnega bojišča

Vohunski spomini iz prve svetovne vojne

Naš načrt je bil v tem, da sami zastrupimo vedra z vinom in steklenice z žganjem, namenjenim tolpi, ki je sestavljala carjevo »telesno stražo« v hiši Ipatjeva. Odstraniti čisto na tihem stražo v neposredni okolici je bilo neobično potrebno, če smo hoteli družino Romanovih rešiti.

Prvi del načrta, ta z zastrupljenjem pijače, o katerem sem pravkar govoril, je bil že izveden.

Kar se tiče straže zunaj hiše, je načrt določal spopad moža z možem. Mi smo imeli pripravljenih osemnajst mož, do zob oboroženih, držnih kakor zlodej in na vse, tudi na smrt pripravljenih.

Po potrpežljivem in nevarnem, nadvse drznem in težavnem delu se nam je bilo posrečilo tudi, da smo položili močne količine razstrelive v okope in utrdbe, ki so jih bili postavili na različnih krajih okoli hiše Ipatjeva. Nekoga izmed nas smo določili za to, da bo na dano znamenje prerezal telefonske žice ter tako pretrgal zvezo med stražo in med mestnim poveljstvom rdeče vojske Jekaterinburga.

Carja smo o vseh pripravah in načrtih ter o njihovi izvedbi sproti natančno obveščali, in sicer s pomočjo kodirane pisčke velike knežje Tatjane, ki je prenašal sporočila z ene na drugo stran ceste.

Peťnajstega maja sem se okoli petih popoldne vrnil v hišo Štefana Najdorova, ki nam je že več kakor tri tedne služila

Božja vila

71.

Kača pa je nadaljevala:

Pred davnim časom je na našem Pohorju živel mlad lovec, ki si je želel tako puško, s katero bi zadel vsako žival, brž ko bi nanjo pomeril in ustrelil. Njegova želja po čudoviti puški je bila tako živa, da je bil ves prevzet od nje. — Kar se mu na lov prikaže čuden lovec; ves zelen, kot je naš gradski gozd; bil je sam zlojed. Ponudi mu čudovito puško, s katero da bo zadel prav vse, na kar bo le pomeril... Za svojo čudovito puško pa je zahteval lovčovo dušo. In pogodila sta se; tedaj je mladi lovec dobil vražjo puško.

72.

»Zeleni zlojed je izginil, lovec pa se je z vražjo puško takoj podal na lov. Puške je bil silno vesel, zakaj z njo je ustrelil vse, na kar je le pomeril.« je začarana kača za hip prenehala, nato pa strmečemu drvarčku povedala lovčovo zgodbo do konca.

»Nekoč je sedel pred gozdnim znamenjem. Tedaj pa mu je sam zlojed sprožil misel in željo; kako bi bilo, če bi svojo puško nameril v božjo martro... In že ga je zlojedva misel zapeljala, da je prazno puško dvignil; satan pa mu jo je nevidno bil napolnil — in ko je pritisnil na petelinček, je strašno počilo; ustrelil je v Križanega!«

Športni drobiž

Na kopališču Haška je priredil zagrebški igralni klub Zagreb svoje društveno plavalno prvenstvo. Doseženi so bili nekateri prav dobri rezultati, posebno mladi plavalci so se obnesli. Odlikoval se je, kakor navadno, spet mladi in talentirani Miloslavski, ki je postavil nekaj odličnih časov. Tako je preplaval 100 m hrbitno v času 1:13, 100 m prosti stil 1:18.

Včeraj so tekmovali hrvaški kolešarji za letošnje cestno državno prvenstvo. Tekmovali so seniorji in juniorji. Proga je vodila iz Kustošije v Zagreb do Bredane in nazaj. Med seniorji je zmagal znani Prosenik v času 2:19.2. Sledil mu je za tri dolžine kolešar Okupsek. Prvi junior je potreboval za isto 89 km dolgo progo 1:44.3. Prvemu je sledil mladi Lakner tudi samo za dve dolžini koleša. — Takšen je bil včerajšnji hrvaški športni spored.

Sovjetski zastopniki na angleškem delavskem zborovanju

Sovjeti bi radi na vsak način izsilili drugo bojišče, in sicer sedaj s pomočjo angleškega delavstva

Berlin, 20. septembra. Na angleškem delavskem kongresu v Southportu ne sodelujeta le dva sovjetska zastopnika, temveč deset, med njimi tudi dve ženski. Že 18 let se nobeno uradno sovjetsko odposlanstvo ni udeležilo britanskega kongresa. Posljalcev tako velikega odposlanstva ni nobena vljudnostna kretanja, temveč politično dejanje velikega pomena. Sovjeti namreč zahtevajo odgovor na sledeča vprašanja:

1. Ali bo vendarle še letos v Evropi prišlo do drugega bojišča?

2. Ali se bo angleško-sovjetski delavski odbor razširil s tem, da se bodo k delu pritegnili tudi predstavniki drugih držav?

Predpriprave za britansko-sovjetsko sindikalno pobratenje so potekale v Moskvi ob priliki obiska glavnega tajnika britanskih delavskih organizacij Valterja Citrina. Takrat so boljševiki pozvali Citrina, naj v imenu angleškega delavstva zahteva takojšnjo odprtje drugega bojišča na evropski celini. Da bi ga k temu prisilili, so mu predložili v podpis posebno listino, kar pa je Citrin odklonil. Pač pa je obljubil, da bo pri britanski vladi v tem smislu tolmачil sovjetske želje. Britanska javnost pa je zasledovala zborovanje v Southportu bolj z narodnega stališča in se zanimala za splošno politično stališče, ki ga bo delavstvo zavzelo. Angleži se namreč zanimajo v prvi vrsti za celo vrsto povojnih vprašanj, za stanovska vprašanja, za vprašanja javnega

zdravstva, za socialno zavarovanje in za vprašanje vzgoje.

Angleški delavski zastopniki so obravnavali zunanja politična vprašanja in je prišlo do živahnih vprašanj. Zanimivo pa je, da je delavski list »Daily Herald« s posebnim uvodnikom pozdravil sovjetske zastopnike in pri tem sprožil vprašanje drugega bojišča. To dokazuje, da delavstvo ni zamudilo prilike, da bi londonski in washingtonski vladi predstavilo in razložilo nujnost drugega bojišča in ju vzpodbudilo k držečim odločitvam.

Angleški minister za letalstvo Stafford Scripts je izjavil, da je čas vrgel v osredje razna vprašanja, ki so obstajala sicer že v mirnem času, vendar se je neizogibna rešitev vsilila prav sedaj. Britanski industrijski delavec danes ni več navaden ročni delavec, temveč možganski delavec, ki ima zato pravico, da ga pri vprašanjih izdelave enaprakso za svet in ga smatrajo do celice enakopravnega podjetnikom. Toda minister je imel amolo, kajti angleški rudarji so bili te dni močno razočarani, ko je angleško narodno sodišče sprejelo sklep, da se mlajšim rudarjem določi za 10 šilingov nižja tedenska plača, kakor pa so to zahtevale delavske organizacije. Ta dogodek je mučno otežkočil tudi nastop ministra za delo Bewina, ki je na kongresu pozival mladino, naj še z večjo energijo opravlja svoje delo za dvig rudniške izdelave.

Sarajevska mošeja izropana

Zagreb, 20. sept. DNB. Mošeja Ali paša v Sarajevu, enem največjih in najbogatejših kulturnih središč na Bliznjem vzhodu, je bila izropana. Ponoči med večerno in jutranjo molitvijo, torej v razdobju petih ur so neznanzi zlikovci popolnoma izropali notranjost mošeje. Izropane so bile številne dragocene staro-orientalske preproge in drugi kulturni predmeti. Škodo cenijo na 10 do 15 milijonov kun.

Vsak dan ognjeniški izbruh

Po nekaj statističnih podatkih je na vsem svetu danes 225 ognjenikov, o katerih se lahko reče, da še niso ugasnili, pač pa še vedno delujejo. Lahko trdimo, da pride povprečno na dan vsaj en ognjeniški izbruh na vsem našem planetu.

Šop Napoleonovih las so na dražbi prodali za 22.500 fr.

Pred nedavnimi so v Parizu priredili javno dražbo, na kateri so prodali najraznvrstnejše dragocene zgodovinske predmete. Med drugim se prišlo na to javno dražbo tudi razne stvari, ki so bile nekoč last francoskega kralja Ludovika XVI. in njegove žene Marije Antoniete, ter nekaj tudi takšnih, ki so nekoč pripadale Napoleonu I. in generalu Kleberu. Obratno ženo Ludovika XVI. so na primer prodali za 140.000, njeno zapustništvo pa za 125.000 frankov. To dvoje je kraljica Marija Antonietta nosila vse do svoje smrti. Kraljevo nočno barokno so na dražbi prodali za 12.500 frankov, šop Napoleonovih las pa za 22.500 frankov.

Siroko morje, pestro življenje na ladjah, kdo ne bi hotel doživeti vsaj enkrat nekaj razburilivega na penemem morju? Sila pestro, mikavno in ilustrativno pa bodo ladje in življenje na njih opisano v drugi »Svetovi« knjigi z naslovom

»LADJE«

V knjigi bo čez 300 zanimivih in obenem poučnih slik, ki bodo ponazarjale pestro pisano besedo. Prav gotovo bo knjiga taka, da bo slehernika navdušila.

Naročite se takoj na »Svet«!

Naročniki dobivajo knjigo še po posebno ugodni ceni.

Kratka poročila

dnb Sirija proti naseljevanju Judov. Sirska vlada je odredila, da morajo vsi tujci, ki si hočejo pridobiti državljanstvo, dokazati, da so pet let nepretrgoma živeli v deželi. Ta ukrep je naperjen proti naseljevanju Judov, ki prihajajo iz Palestine v Sirijo.

dnb V Iraku, deželi petroleja, je — kakor tožijo tamkajšnji listi — prometna kriza dosegla višek. Vlada je morala ustaviti celo promet z avtomobili, ki so jih potrebovali uradniki, ki so se vozili iz okolice v službo. S tem je tudi upravni aparat zašel v velik nered. Listi se nadalje tudi prirožujejo nad naraščajočo draginjo življenjskih potrebščin.

dnb Egipt in Sovjetska Rusija. Kakor je uradno objavilo egiptovsko zunanje ministrstvo, so bili vzpostavljeni diplomatski stiki med Egiptom in Sovjetsko Rusijo. Smatra se, da so ti stiki veljavni od 26. avgusta. V kratkem bodo izmenjani poslaniki med obema državama.

dnb Pomanjkanje zdravil na Bliznjem vzhodu. Po celem Bliznjem vzhodu je pomanjkanje zdravil tako pereče, da je morala palestinska vlada uvesti nakupni monopol za zdravila, da bi predvsem nadzirala cene. Kakor skoro vse države na svetu, so tudi tukaj pred vojno dobivali glavna zdravila večinoma iz Nemčije. Angleška in ameriška farmacevtska industrija nista mogla zamašiti te vrzeli ne po kakovosti in ne v zadostni količini.

Gospodarstveniki, uradniki denarnih zavodov itd., kupite si knjigo zbirke »Svet«

»DENAR«

spisal dr. Vl. Murko

Knjiga je ilustrirana s 400 slikami in nudi pregled nastanka denarja do današnjih dni. Brez te knjige naj nihče ne ostane. Naslednja knjiga zbirke »Svet« bo »LADJE«.

Pomanjkljiva hišna zaklonišča

Hišna zaklonišča pregledujejo v Ljubljani tehnični organi mestnega poglavarstva. Pri tem so z zadovoljstvom ugotovili, da je veliko število hišnih posestnikov že uredilo primerna zaklonišča za stanovalce. Poleg tega so pa opazili zlasti dve pomanjkljivosti: nezadostno ali neprimerno so uredili zasilni izhodi, ki so poleg zadostne trdnosti zaklonišča najvažnejši del zavarovanja. Vsako zaklonišče mora razen vhoda imeti vsaj še en zasilni izhod, ki naj bo čim bolj oddaljen od vhoda. Zasilni izhod mora biti tako pripravljen, da je mogoč izhod iz zaklonišča, če bi bil glaven vhod zasut. Zelo so se obnesli zasilni prehodi med kletnim prostorom sosednjih hiš v strnjemem sistemu, posebno pa tam, kjer primerne zasilnega izhoda ni mogoče napraviti. Taki zasilni prehodi naj bodo tako zgrajeni, da se prebije zid med obema kletnima prostoroma ter na eni strani napravi z uporabo apnene (ne cementne) malte provizorna mestna, debela 6,5 do 12 cm. V tej steni naj se vstavi primerno število opek kar suho, t. j. brez malte, da ta opeka služi kot začetek za morebitni preboj stene v silo. Te opeke naj bodo posebno označene.

Nadalje je bilo tudi ugotovljeno, da je po zakloniščih premalo ali pa sploh niš orodja. Pri tem opozarjamo, da orodje za gašenje ni isto kot orodje v zaklonišču, ki je namenjeno za to, da si prebivalci hiše sami pomagajo, če bi bil vhod ali izhod deloma zasut.

Vsa podrobna navodila dobe hišni posestniki in hišni starejši protiletalske zaštite pri tehničnih pregledovalcih ali tehničnem oddelku mestnega poglavarstva. Spet pa opozarjamo, da je gradnja zaklonišča absolutno obvezna za vse, ki so dobili tak poziv, nujno pa je priporočena tudi za druge zgradbe v mestu Ljubljani. Nadalje še opominjamo, da v primeru dvanajsega zračnega napada ali pa tudi le v primeru alarma ne bo dovoljeno zadrževanje pod milim nebom, po vrtovih, parkih itd.; je pa tudi zelo nevarno, ker je pod milim nebom zaradi zračnega pritiska, drobec in izstrelkov nevarnost za življenje in zdravje veliko večja kot od samega zadetka.

V vsako družino spada »MARTIN KRPA«

— Pokvarjene mesne konzerve sleparji že nekaj tednov razširjajo po Ljubljani za drag denar ter tako ogrožajo tudi zdravje in življenje prebivalstva. Tako je pred 14 dnevi neki učiteljski družini v Mostah neka ženska prinesla kar 15 konzerv, češ, da so naročene. Ker je bila sama hčerka doma, jih je v naglici prevzela in plačala, nato je pa družina zvedela, kako je osleparjena, ker je kupila pokvarjene konzerve. Samo tisti teden je bilo osleparjenih nad 30 družin. Ljubljanskega prebivalstva pač ni treba več opominjati, kako zdravju nevarne so pokvarjene mesne konzerve, zato pa opominjamo vse gospodinjice, naj ne nasedejo goljuficam in sleparjem.

— Elektrodelavnica državnih železnic v Ljubljani sprejema na delo elektromontarje. Predstaviti se je v računalni pisarni elektrodelavnice v novem poslojpu na glavnem kolodvoru.

Na šoli Glasbene Matice bo deloval tudi v letošnjem šolskem letu šolski zbor pod vodstvom ravnatelja Polika. Namen šolskega zbora je, dati pravilno podlago za zborovo petje sploh. Ravnateljstvo vabi mladino, ki je že odmlatirala, da vstopi v zbor, ki bo začel s vajami prve dni meseca oktobra. Pouk je brezplačen, prijaviti se je do 23. t. m. v pisarni Glasbene Matice.